

Første Afsnit.

Universitetets og den polytekniske Lærestalts Forhold som Lærestalter.

I.

Universitetet.

A. Almindelige Bestemmelser og Forhandlinger samt Afgjørelser af enkelte Tilfælde.

I. Bestyrelse.

1. Kontoen »Til videnskabelige Formaals Fremme«.

Paa Finansloven for 1895—96 blev Universitetets Udgiftspost 7. a., Til videnskabelige Formaals Fremme, delt i to Beløb: 1. Til Ministeriets Disposition og 2. Ifølge særlig Bevilling til bestemte Personer eller Øjemed, jfr. Univ. Aarb. f. 1894—95 S. 663—66.

Under Henvisning til de i Univ. Aarb. f. 1896—97 S. 333—34, f. 1897—98 S. 649—50 og f. 1898—99 S. 1—2 indeholdte Oplysninger om de i de følgende Finansaar skete Forandringer med Hensyn til de paa Kontoen bevilgede Beløb, bemærkes, at der paa Finansloven for 1899—1900 blev bevilget paa Underkonto 1. 25800 Kr. og paa Underkonto 2. 17000 Kr., ialt 42800 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1898—99 Tillæg A. Sp. 1083—88 og Tillæg B. Sp. 291—94, 463—66, 1177—78 og 1361—62. Paa Underkonto 1. var der et Beløb af 600 Kr. til Disposition, jfr. Univ. Aarb. f. 1897—98 S. 649—50, og dette Beløb, der ikke var anvendt for Finansaaret 1898—99, blev ved kgl. Resolution af 6te April 1899 tillagt Dr. phil. C. U. E. Petersen og Dr. phil. J. L. Kolderup Rosenvinge med 300 Kr. til hver for sidstnævnte Finansaar og fra 1ste April 1899 indtil videre. Da Adjunkt, Dr. phil. H. Jungersen blev udnævnt til Professor zoologiæ fra 1ste September s. A., blev det ham paa Underkonto 1. tillagte Beløb af 600 Kr. fra s. D. ved kgl. Resolution af 7de Juni s. A. tillagt Dr. med. H. A. Nielsen, Dr. phil. A. Hammerich og Dr. phil. A. Olrik med 200 Kr. til hver. Paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 blev der stillet Forslag om Forhøjelse af det paa Underkonto 2. bevilgede Beløb med 2000 Kr. til Honorar for Dr. phil. Holger Pedersen for at holde Forelæsninger over sammenlignende Sprog-

videnskab med særlig Forpligtelse til indtil videre stadig at holde Forelæsninger over de slaviske Sprog, jfr. Rigsdagstidende for 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1097—1102 og til 2den Behandling i Folkethinget af bemeldte Finanslovsforslag om Forhøjelse med 2000 Kr. til Honorar for Dr. phil. Edv. Lehmann for at holde Forelæsninger over Religionshistorie og om et Beløb af ialt 3000 Kr. til Forhøjelse af Honorarerne for Dr. phil. E. Petersen, Dr. phil. L. Kolderup Rosenvinge, Dr. phil. A. Hammerich og Dr. phil. A. Olrik med henholdsvis 700 Kr., 700 Kr., 800 Kr. og 800 Kr. Beløbene paa Udgiftspost 7. a. ere herefter fordelte saaledes:

Personer eller Øjemed:	Af den til Ifølge særlig Ministeriets Bevilling til Disposition bestemte værende Personer eller Øjemed.		Ialt. Kr.
	Sum. Kr.	Kr.	
Lønninger:			
Prof. extraord., Dr. med. Julius Petersen ..	1200	3000	4200
— — , Dr. phil. Cl. Wilkens	2400	1200	3600
— — , Dr. phil. F. Jónsson	3200	400	3600
Honorarer:			
Dr. phil. O. Siesbye	2700	300	3000
Professor, Dr. phil. Vald. Schmidt	1300	1200	2500
Dr. phil. A. Lehmann	1200	1400	2600
Dr. phil. R. S. Bergh	2000	»	2000
Dr. phil. A. B. Drachmann	200	2800	3000
Dr. med. H. A. Nielsen	1200	»	1200
Dr. phil. A. M. Hansen	2000	»	2000
Dr. phil. V. Vedel	2000	»	2000
Dr. phil. C. U. E. Petersen	1300	700	2000
Dr. phil. L. J. Kolderup Rosenvinge	1300	700	2000
Til Assistance for Professoren i Mineralogi og Geologi	»	1200	1200
Til Driftsomkostninger ved Undervisningen i Histologi og Embryologi	400	500	900
Dr. phil. A. Hammerich	200	1800	2000
Dr. phil. A. Olrik	1200	800	2000
Dr. phil. J. E. Østrup	2000	»	2000
Dr. juris H. Munch-Petersen	»	2000	2000
Cand. mag. V. Dahlerup	»	2000	2000
Dr. phil. Holger Pedersen	»	2000	2000
Dr. phil. Edv. Lehmann	»	2000	2000
Ialt...	25800	24000	49800*)

*) Paa Finanslovsforslaget for 1901—1902 blev der stillet Forslag om at tillægge Dr. phil. R. S. Bergh som Professor extraordinarius oprykkende Professorlønning og Pensionsret samt om Forhøjelse af Honoraret til Dr. phil. V. Vedel med 1000 Kr. til 3000 Kr. Forslaget blev ikke tiltraadt af Folkethingets Finansudvalg og taget tilbage ved Finanslovsforslagets 2den Behandling i Folkethinget.

2. Forhandlinger om Forhøjelse af Lønningerne for de ved Universitetet og Kommunitetet ansatte Portnere, Betjente og ligestillede Funktionærer.

I Anledning af et af tvende Bestillingsmænd ved botanisk Have indgivet Andragende om en aarlig Huslejogodtgjørelse indsendte Konsistorium under 18de Juli 1899 til Kirke- og Undervisningsministeriet en Erklæring fra Universitetets Kvæstor, hvori denne berørte Spørgsmaalet om en Revision af Bestemmelserne i Universitetets Lønningslov af 12te April 1892 angaaende den samlede Lønningssum. Konsistorium udtalte, at man maatte anse det for i høj Grad ønskeligt, at en Revision maatte finde Sted. Dels var der siden 1892 sket adskillige Forandringer og Forøgelses paa Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, dels fremtraadte mere og mere den Besynderlighed, at der paa denne Konto fandtes en Blanding af højst forskellige Bestillinger, idet der herunder ikke blot henførtes: Portnere, Bude m. m., men ogsaa Pladser saasom: Observator, Viceinspektører ved Museer, Assistenten ved Samlinger m. m. Om alle disse Bestillingsmænd gjaldt dernæst den samme Regel, at Lønningen for dem vedblev at være den samme uden Hensyn til den Tid, de havde været i Universitetets Tjeneste, og at den nyansatte Bestillingsmand strax fik samme Løn som den, der havde en lang Tjenestetid. Medens der til Bestillingsmænd i Kommunens Tjeneste og i private Selskaber, f. Ex. Sporvognsvæsenet, gaves Alderstillæg, savnedes noget saadant fuldstændigt ved Universitetet, og denne Spore til at arbejde med Lyst under Udsigten til Lønningsforbedring manglede ganske.

Endelig var der i Lønningsloven af 12te April 1892 optaget en Bestemmelse om Understøttelse til afgaaede Bestillingsmænd, vistnok optaget fra Lov af 2den Juli 1880 om Lønninger ved Toldvæsenet, dog med Udeladelse af den i denne Lovs § 9 indeholdte Bestemmelse: »Af de til 4de Klasse henhørende Bestillingsmænd kan der tildeles et Antal af 177 Bestalling og Pensionsberettigelse, for saa vidt de i 10 Aar have haft Ansættelse i Statens Tjeneste«, saaledes at hele den store Kreds af Bestillingsmænd med Hensyn til Understøttelse ved Afgang var blevet stillet ugunstigere end Toldassistenten. Medens der i tidligere Tid var blevet bevilget afgaaede Bestillingsmænd ved Universitetet og deres Enker paa en Ubedydelighed nær den samme Understøttelse, som om de havde været kongelig ansatte, og Vedkommende saaledes i denne Henseende ikke mærkede Følgerne af den manglende faste Ansættelse, var der ved de i de senere Aar bevilgede Understøttelser foretaget et stort Afslag i de udregnede Understøttelsesbeløb. Det forekom derfor Konsistorium højst ønskeligt, at Spørgsmaalet om Understøttelse til Bestillingsmænd ved Universitetet og Kommunitetet ved deres Afgang blev taget op paany, for at der om muligt kunde opnaas fastere Bestemmelser om Understøttelse til dem, beregnet efter deres Tjenestetid ved Universitetet og Kommunitetet.

Ved samme Løjlighed henledte Konsistorium Ministeriets Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, at der blev tilvejebragt en større og mere tidsvarende Budhjælp for Universitetet, hvilket viste sig mere og mere paa-

trængende paa Grund af det stadigt voxende Antal af Universitetslærere og den spredte Beliggenhed af disses Boliger i Staden og dens Forstæder. De stadigt stigende Krav i Henseende til Budsendelser vilde foreløbig nogenlunde kunne fyldestgøres, naar der stillede til Raadighed et Beløb af 600 Kr. aarlig til extraordinær Budhjælp, Kjørsel, Cyclebude, Porto m. m. Dette Beløb vilde dog ikke være tilstrækkeligt, for saa vidt det maatte findes rigtigt at imødekomme et Ønske om Tilvejebringelse af en Telefon i Universitetsbygningen. Hvis der gennem en saadan skulde kunne ske Henvendelse ikke blot *fra*, men ogsaa *til* Universitetet, maatte der til Telefonens Pasning, naar den f. Ex. skulde være til Disposition daglig Kl. 10—5, tilvejebringes Lønninger til to Personer (Damer) til skiftevis at passe Telefonen, ialt 900 Kr., foruden at der til Budbringelse fra Telefonen maatte paaregnes 300 Kr.; endelig kom hertil Telefonafgiften beregnet til c. 200 Kr. aarlig. Konsistorium indstillede, at der paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 maatte optages paa Universitetets Udgiftspost 1. d., den samlede Lønningssum, et Beløb af 1800 Kr. aarlig, nemlig 600 Kr. til extraordinær Budhjælp og ialt 1200 Kr. til Pasning af en Telefon paa Universitetet og Budbringelse fra denne, samt paa Universitetets Udgiftspost 9. b. 2., Brændsel Belysning m. m., et anslaaet Beløb af 200 Kr. som Afgift for en Telefon. Disse Forslag blev ikke optagne paa Finanslovsforslaget; derimod er der efter senere Indstilling fra Konsistorium paa Finanslovsforslaget for 1901—1902 optaget et Beløb af 800 Kr. paa Universitetets Udgiftspost 5. a., Udgifter ved Konsistorium, til Udgifter til Porto, Hjælp til Forsendelser, Afskrivning m. m.

I Skrivelse af 31te Juli 1899 meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet Konsistorium, at det i Anledning af et fra samtlige Betjente, Portnere, Vægtere og ligestillede Funktionærer ved det kgl. Akademi for de skjønne Kunster fremkommet Andragende om Lønningsforhøjelse var blevet bestemt, at det af samtlige Ministerier skulde tages under Overvejelse, om der maatte være Grund til at søge forhøjet Lønning for Funktionærer, der kunne ligestilles med de nævnte, hvorhos Ministeriet udbad sig Konsistoriums Erklæring for Universitetets Vedkommende, ledsaget af Oplysning om, hvilke Funktionærer af den omhandlede Kategori der vare knyttede til Universitetet eller de til samme hørende Institutioner og hvorledes de vare lønnede.

Konsistorium nedsatte i denne Anledning et Udvalg, bestaaende af Universitetets daværende Rektor, Professor, Dr. med. C. Reisz, Referendarius consistorii, Professor, Dr. jur. Deuntzer, Professor, Dr. med. & phil. Jul. Thomsen, Professor, Dr. med. C. Bohr og Universitetets Kvæstor Hørring. Dette Udvalg indsendte under 10de November s. A. følgende Erklæring til Konsistorium.

De fleste af Lønningerne for de nævnte Funktionærer vare blevne fastsatte gennem Bestemmelsen af den i Lov af 12te April 1892 § 8 angivne samlede Sum til Lønning af Universitetets og Kommunitetets Bestillingsmænd m. m., ved hvilken Lejlighed de næsten alle blev noget forhøjede, og de øvrige Lønninger ere endog af nyere Dato end 1892. Desuagtet lod det sig næppe nægte, at Lønnen ikke for alle Funktionærers Vedkommende var ganske svarende til Nutidens Forhold, idet der netop i de senere

Aar dels var sket en Fordyrelse af Livsforholdene, især Bolig, dels var opnaaet rigeligere Livsvilkaar for den bedre stillede Del af Arbejdsstanden, med hvilken det var ønskeligt at stille de nævnte Funktionærer paa tilnærmelsesvis lige Fod og i Længden endog nødvendigt i alt Fald for visse Funktionærers Vedkommende, hvis man skulde kunne erhverve og bevare dygtige Folk.

De anførte Betragtninger kunde, som antydet, ikke med samme Styrke gjøres gjældende for samtlige Funktionærer, og Udvalget mente derfor ikke, at en almindelig forholdsmæssig Forhøjelse af samtlige Lønninger var nødvendig eller rigtig, ligesom da ogsaa de i sin Tid ved Finanslovene for 1873—74 og 1875—76 bevilgede 2×10 pCt.'s Tillæg til de samlede Lønningssummer til Raadighed for Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udtrykkeligt, jfr. Rigsdagstidende 1872—73 Tillæg A. Sp. 2966, vare søgte bevilgede saaledes, at det ikke var Hensigten at anvende Tillægget til en i Forhold til hver enkelt Bestillingsmands daværende Lønning svarende Forhøjelse for ham med 2×10 pCt. Saavidt skjønnes, og naar Hensyn toges til tilsvarende Stillinger andetsteds, f. Ex. under Kommunen (Lønningsbestemmelser af 21de Marts 1898), maatte den Lønning af 1000 Kr. aarlig og fri Bolig, der ifølge den vedlagte Fortegnelse var den sædvanlige for Portnere, anses for passende for disse i Almindelighed, navnlig naar deres Tjeneste ikke omfattede anden Gjærning end den almindelige Portnertjeneste; men paa den anden Side forment Udvalget, at der i Regelen ikke burde gives lavere Lønning til nogen Funktionær, hvis hele Arbejdskraft optoges af hans Hverv som saadan, hvilket gjaldt om den allerstørste Del af de paa den vedlagte, af Kvæsturens Bogholderkontor udarbejdede Fortegnelse opførte Funktionærer. Der var ikke blot i sig selv ingen Grund til, at saadanne andre Funktionærer skulle have ringere Løn end Portnere, men dette var endog i mange Tilfælde temmelig stødende, idet f. Ex. adskillige Laboratoriebetjentes Hverv stillede betydeligt større Krav til deres Arbejdsevne og Intelligens, end hvad der i Almindelighed fordredes af en Portner eller et Bud.

Fremdeles ansaa Udvalget det for en Mangel, at der ikke var tillagt Funktionærernes Tjenestealder nogen Indflydelse paa deres økonomiske Stilling, hvilken Mangel især var følelig med Hensyn til de Funktionærer, til hvis Dygtighed der stillede de største Fordringer, som gennem mangeaarigt Arbejde havde vundet forøget Brugbarhed og Betydning for den Institution, de tjente, og som det derfor i særlig høj Grad var ønskeligt at fastholde. Indførelse af regelmæssige Alderstillæg og af Pensionsret efter en vis Tjenestetid, saaledes som f. Ex. Kommunens Bestillingsmænd havde, vilde vistnok være det heldigste, men hvis en saa vidt gribende Grundsætning for Funktionærernes Lønningsforhold maatte være uigjennemførlig, troede Udvalget, at de antydede Hensyn dog til en ikke uvæsentlig Grad kunde ske Fyldest ved, at Administrationen sattes i Stand til at give personlige Tillæg til de Funktionærer, som efter deres Tjenestetid og andre Omstændigheder havde billigt Krav herpaa, saaledes, at et saadant Tillæg, naar det ved den paagjældende Funktionærs Afgang bortfaldt, burde tillægges en anden Funktionær.

Den nærmere Iværksættelse af en Lønningsforbedring paa det angivne Grundlag fordrede en detailleret Undersøgelse og Afvejen af de enkelte Funktionærers Stilling, som Udvalget ansaa for unødvendigt paa Sagens nuværende Standpunkt og som eventuelt maatte forudsættes at ville ske af Ministeriet efter Indhentelse af fornøden Oplysning og Indstilling. Efter de af Udvalget anstillede Beregninger antog Udvalget, at et Tillæg af 20 pCt. af den nuværende samlede Lønningssum for alle de paa Fortegnelsen opførte Funktionærer, altsaa 5108 Kr. eller afrundet 5000 Kr. aarlig, vilde være tilstrækkelig saavel til den omtalte Forbedring af den faste Lønning for visse Stillinger som til de berørte personlige Tillæg, nærmere saaledes at dette Beløb ansloges fordelt paa Universitetet med 4680 Kr. og paa Kommunitetet med 320 Kr.

Konsistorium bemærkede i Skrivelse af 16de November 1899 til Ministeriet, at det ganske skulde slutte sig til Udvalgets Udtalelser og indstillede i Overensstemmelse med Udvalgets Forslag, at der til Finanslovsforslaget for 1900—1901 maatte blive stillet Ændringsforslag om at forhøje de under Universitetets Udgiftspost 1. d. og Kommunitetets Udgiftspost 4. b. opførte samlede Lønningssummer med henholdsvis 4680 og 320 Kr. til Lønningsforbedring for Betjente, Portnere og ligestillede Funktionærer med Bemærkning om, at det ikke var Hensigten at anvende Tillægget til en i Forhold til hver enkelt af disse Bestillingsmænds nuværende Lønninger svarende Forhøjelse for ham med 20 pCt.

Med Hensyn til den i Udvalgets Erklæring nævnte Fortegnelse henvises til de Oplysninger om Bestillingsmænds Lønninger, der findes i Univ. Aarb. f. 1898—99 S. 10—14.

Ved Finanslovsforslagets Behandling blev der ikke stillet Forslag om fornævnte Sag.

3. Foranstaltninger til Fremme af Samarbejdet mellem Nordens Universiteter.

Fra Professor, Dr. juris Joh. Steenstrup, Korrespondent for den danske Afdeling af Komiteen for Samarbejde mellem Nordens Universiteter, modtog Konsistorium under 30te Oktober 1899 følgende Skrivelse.

»Den danske Afdeling af *Komiteen for Samarbejde mellem Nordens Universiteter* tillader sig at henstille følgende til det høje Konsistorium.

Ved det i Maj 1899 afholdte andet nordiske akademiske Møde i Gøteborg vedtoges et Program for den fremtidige Samvirken mellem Nordens Universiteter og tillige en Række enkelte Resolutioner om, paa hvilke Maader saadant Samarbejde kunde finde Sted. Paa den i Maj s. A. afholdte akademiske Lærerforsamling blev der givet en foreløbig Meddelelse herom; en udførlig trykt Beretning om Mødet vil udkomme om nogle Maaneder. Vi have dog ment det rigtigt ikke at opsætte Forhandlingen om disse Forhold, indtil Beretningen udkommer, da de vedtagne Resolutioners Indhold er bekjendt, og da vi nødig vilde, at Forhandlingerne om hele denne Sag paany skulde blive forhaalede.

Vi henlede derfor Konsistoriums Opmærksomhed paa, at der ved det akademiske Møde blev vedtaget Resolutioner om følgende Punkter:

1. Mødet udtalte Ønsket om, at de Studerende, der nød *Stipendier* af Universiteterne, som ikke vare Rejsestipendier, maatte have Ret til vedblivende at nyde disse, uanset at de i nogen Tid forlagde Studiet til et andet nordisk Universitet.

2. at Studerende, af hvem det fordres, at de, forinden de indstille sig til Embedsexamen, skulle have gennemgaaet et bestemt *Kursus* uden at der heri forlanges nogen Prøve (til Ex. for Medicinere i Dermatologi, Sindssyge, Ophthalmologi), kunne gennemgaa saadanne ved en fremmed Højskole, forudsat at der her holdes et fuldt ud tilsvarende *Kursus*.

3. at det maa tillades Studerende fra andre nordiske Universiteter at deltage i *den akademiske Prisæskning*.

4. at *Lektionskataloger* tilsendes de andre nordiske Højskoler saa tidligt som muligt og helst inden Udgangen af det foregaaende Semester.

Det er disse fire Resolutioner, som vi gjerne ønskede allerede nu tagne under Overvejelse af Konsistorium, — idet vi forbeholde os senere at fremdrage andre af de paa Mødet fattede Forslag og Henstillinger.

Det maa være os tilladt allerede her at fremføre forskjellige Betragtninger, der have frembudt sig for os ved Tanken om, hvorledes disse Forslag bedst kunde gennemføres, og hvilke Hindringer og Betænkeligheder de vel kunde møde.

ad 1. Det maa vel af alle erkjendes — dette blev i alt Fald udtalt af mange paa det første og andet akademiske Møde og fandt ingen Modsigelse — at det er ønskeligt, at de Studerende kunne *søge Undervisning ved et fremmed Universitet*, naar deres eget Universitet ikke giver en saadan, eller naar der ved et fremmed Universitet undervises paa en Maade, der maaske ligger den Studerendes Evner eller Ejendommelighed nærmere.

Det bør derfor formentlig kunne lettes ham at søge derhen og tillades ham at nyde sit *Universitets Stipendium ogsaa i Nabolandet*. Ved enkelte af de af Private oprettede Stipendier findes det udtrykkeligt udtalt, at de skulle nydes her ved Universitetet, og deri kan der foreløbig ikke være Grund til at søge Forandring. Hvad det vigtigste af vore Stipendier, Kommunitetet, angaar, hedder det i Universitets-Fundatsen af 1788 VI § 7 jfr. § 2, at den Studerende, saa længe han nyder Beneficier, bør *ved Universitetet* flittig dyrke sine Studier ved at høre Forelæsninger og aflægge de befalede Prøver . . . Samtlige Alumni Stipendiorum skulle i den Tid, de nyde samme, være forpligtede til vel at fortsætte og ende deres Hoved-Studium *ved Akademiet* o. s. v. Bestemmelsen er vel ikke alene eller nærmest foranlediget af Hensynet til, at Pengene skulde forblive i Landet; Hovedtanken har været, at man maatte have *Sikkerhed* for, at den Studerende *virkelig alvorligt fortsatte sine Studier*, hvad der kun kunde opnaas, naar han stod under et Tilsyn fra Universitetets Side. Efter at de Studerendes Tal er voxet saa overordentligt, er Kontrol med deres Studium bleven næsten umulig, og alle ville indrømme, at Paategningen af Flidsattester om, at Studenterne have hørt det befalede Antal Forelæsninger, i

Virkeligheden ikke giver nogen som helst Garanti. Og i hvert Fald vil en Garanti, der er mindst lige saa god, meget vel kunne faas ved en Erklæring eller Attest fra det fremmede Universitet, hvor han opholder sig, og hvor den danske Student og hans Færd mellem de mange indenlandske Studenter vil være langt mere kjendt og iagttaget. Der kan derfor næppe af Hensyn til saavel Universitetets som Studenternes eget Tarv rejses nogen Indvending imod, at det tillades den Studerende at opholde sig paa det fremmede Sted, forudsat at Legatbestyrelsen i Forvejen faar Meddelelse om hans Rejse, og at der er sørget for, at Attestation om hans Studier kan tilvejebringes fra det fremmede Universitets Lærere.

Universitetet vil dog paa Grund af Fundatsens Ord ikke paa egen Haand kunne vedtage nogen Bestemmelse herom, men der maa hertil søges en kongelig Resolution erhvervet. Da Universitetsfundatsen paa mangfoldige Maader er bleven ændret ved kongelige Resolutioner »i Overensstemmelse med de vevlende Tiders Krav« (Matzen: Universitetets Rets historie I S. 64, 118 ff.), vil den sikkert ogsaa kunne ændres i dette Punkt. I Tilfælde af, at en saadan Ændring foregaar for Kommunitetet, ville Privates Legater, hvis Fundats ingen modsat Bestemmelse indeholder, sikkert kunne nydes paa samme Maade ved de fremmede Universiteter.

Vi skulle tilføje, at saavidt os bekjendt, er herved kun gjort et Skridt videre ad en Vej, paa hvilken man allerede er slaaet ind. Stipendiebestyrelsen har tilladt Studerende, der nød Kommunitetet, at være borte indtil 2 Maaneder i Udlandet for at kunne deltage i Dissektionsøvelser eller for at kunne studere et fremmed Sprog og erhverve sig Øvelse i at tale det. Det maa vel ogsaa siges, at man i det hele kan gaa ud fra, at de Studerende, som søge til et fremmed Universitet, drives af en virkelig Trang til at faa den Undervisning, som mest tilfredsstillende dem, og at det ikke er Hang til Dovenskab eller Lyst til Fornøjelser, som lader dem foretage denne i hvert Fald bekostelige Forandring af Studiested.

I én Henseende ville de vedkommende Bestyrere af Legatmidler ogsaa kunne lette de Studerende Adgangen til et Ophold ved et fremmed Universitet, og det er ved at tilstaa dem, der paa Grund af Studieophold i Udlandet maa frasige sig et Legat, Ret til at komme *forlods* i Betragtning efter deres *Hjemkomst*, saaledes at de da nyde det den fulde Tid til Ende. Hertil behøves sikkert ingen Statutforandring, og atter her gjælder det, at en saadan Regel alt er bleven anvendt i Praxis (til Ex. for Deltagere i videnskabelige Expeditioner o. s. v.).

ad 2. Imod dette Forslag forekommer det os, at der ikke ret vel kan gjøres nogen Indvending; forudsat naturligvis at et fuldkommen tilsvarende *Kursus* gives ved det fremmede Universitet, hvad vedkommende Professor eller Fakultet maa attestere. Det vil sikkert kunne blive til megen Lettelse for den Studerende, som af andre Grunde opholder sig ved et fremmed Universitet, at han da samtidig kan opfylde sin Studiepligt i den her nævnte Henseende.

ad 3. *Prisæskningen* ved vort Universitet udgaar til enhver, som ikke er 30 Aar gammel og hidtil ikke har opnaaet fast kongelig Ansættelse, og det fordres, at Afhandlingerne skulle være skrevne paa Dansk eller

Latin. At Fremmede, forudsat at de skrive paa et af de nævnte to Sprog, ere udelukkede, siges ikke udtrykkeligt; det paases ikke heller, at vore prisbelønnede Studenter eller Kandidater have Indfødsret. Og vi tænkte næsten, at hvis det ved Navnesedlens Aabning skulde vise sig, at den Prisvindende var til Ex. en Normand, vilde Universitetet ikke derfor berøve ham Medaillen, men erhverve Ministeriets Billigelse af, at den tildeltes ham. Saaledes blev i 1883 en af Universitetets Prisopgaver vundet af en ved St. Andreas Kollegiet i Ordrup ansat Udlænding, og det rets- og statsvidenskabelige Fakultet afgav i den Anledning den Erklæring, at man efter de gjældende Bestemmelser formentlig ikke kunde nægte den Paa-gjældende Adgang til at erhverve Medaillen, hvorpaa Konsistorium for at fjerne enhver Tvivl erhvervede Ministeriets Bemyndigelse til at tildele Vedkommende baade Medaillen og Prisbelønningen (se Univ. Aarb. for 1882—83 S. 78).

Imidlertid kunne vi meget vel indse, at der findes forskellige Betænkkeligheder ved at aabne Prisæskningen for Normænd og Svenske, særlig de sidste. Medens *norsk Bogsprog* (naturligvis ikke »Maalet«) meget lidt afviger fra Dansk, og en paa Norsk skrevet Afhandling ogsaa stilistisk kan bedømmes af Danske, vil det allerede være betydelig vanskeligere for danske Professorer at bedømme den formølle Side af en paa *Svensk* skrevet Afhandling.

En større Betænkkelighed vil fremkomme ved, at der herved kan paa-lægges Professorerne *et betydeligt Arbejde*. Vi have Exempler ogsaa fra de seneste Aar paa, at mange (3 til 7) have besvaret den enkelte Opgave, og ved at aabne Adgangen for de Studerende fra de nordiske Lande vil Del-tagelsen jo kunne formodes at blive stor, selv om mange Opgaver kun egne sig til at besvares af Danske. Mulig maatte man her gaa forsøgsvis frem med at aabne Adgang for et enkelt Aar.

Endvidere vilde jo nogle større *Udgifter* paadrages (ca. 350 Kr. for hver Medaille, 100 Kr. for hvert Accessit). Regeringens og Bevillings-myndighedens Tilladelse til en saadan udvidet Prisæskning maatte jo i hvert Fald erhverves.

Vi ville tilføje, at vi forudsætte som givet, at der herved ikke gjøres noget Skaar i den Mulighed for at opnaa Guldmedaillen, som danske Stu-derende hidtil havde, bl. a. ogsaa at den fulgte Praxis, at man med Mini-steriets Tilladelse uddeler flere Medailler, naar flere Afhandlinger maa anses for værdige til Prisen, fremdeles beholdes.

ad 4. Vi anbefale indtrængende, at der arbejdes hen til, at *Lek-tionskatalogen* udkommer saa tidligt som muligt, og ligeledes, at den sendes saa tidligt som muligt til de andre nordiske Universiteter og Højskoler, ligesom vi anmode om, at de fra de fremmede Højskoler modtagne Lektions-kataloger fordeles saa hurtigt som muligt mellem danske Univeritetslærere og Studenterinstitutioner.

Med disse Bemærkninger skulle vi paa det varmeste anbefale de stillede Forslag til velvillig Overvejelse af Konsistorium.«

Efter at Sagen havde været til Forhandling i Konsistorium i dets Møde i November 1899, anmodede dette Stipendiebestyrelsen og det lægevidenskabelige Fakultet om at afgive Erklæringer, henholdsvis om de under 1 og 2 anførte Punkter.

Bestyrelseskomiteen for Kommunitetets Stipendievæsen udtalte i Skrivelse af 5te December 1899 angaaende Punkt 1, at det nu var gjældende Ret, at de under de akademiske Myndigheder ved vort Universitet henlagte, for Studerende bestemte Stipendier, der ikke ere Rejsestipendier, nydes af Studerende her ved Universitetet, jfr. Samling af de for Universitetets Legater gjældende Bestemmelser § 1. En Ordning i Overensstemmelse med det af det nordiske akademiske Møde udtalte Ønske vilde altsaa nødvendigvis kræve en Fundatsforandring.

Spurgte man, hvad denne maatte gaa ud paa, burde der selvfølgelig ikke ske Ændring i den almindelige Regel, at den Studerende, der skulde kunne nyde Stipendierne, maatte være immatrikuleret her ved Universitetet, men derimod maatte man opgive Fordringen om, at vedkommende Studerendes Flid skulde oplyses ved Attester om, at han flittig hørte Forelæsninger her ved Universitetet, jfr. fornævnte Samling § 3. I Stedet for burde da kunne træde Attester fra akademiske Lærere ved andre nordiske Universiteter. Denne Fordring vilde det nu formentlig ikke volde Vanskelighed at frafalde i Henseende til de Legater, af hvis Nydere Flidsattester ikke krævedes, hvilket, saavidt vidstes, gjaldt om alle akademiske Stipendier med Undtagelse af Kommunitetsstipendiet og Regensbeficiet. Med Hensyn til disse sidste krævedes de derimod regelmæssig indsendte, og naar Komiteen skulde forelægge sig selv det Spørgsmaal, hvorvidt den vilde kunne gaa ind paa at opgive Fordringen derom ved til en vis Grad at lade Attester fra danske Universitetslærere erstattes af Attester fra Lærere ved andre nordiske Universiteter, da vilde det vel nok i en begrænset Udstrækning kunne tænkes. I den Tid, da der endnu stilledes en Opgave i Anatomi ved medicinsk Embedsexamen og Dissektionsovelser her ved Universitetet vare vanskelige af Mangel paa Dissektionsstof, skete det jævnlig, at medicinske Studerende herfra toge over til Universitetet i Lund for at dissekere og til dette Øjemed tilbragte flere Maaneder dér. I dette Tilfælde, hvor altsaa et akademisk Kursus i Lund ligefrem supplerede en Mangel ved den medicinske Undervisning her ved Universitetet, havde Komiteen ment sig beføjet til at lade Kommunitetsalumner frekventere det som Forberedelse til medicinsk Embedsexamen her ved Universitetet og havde taget de Lundske medicinske Professorers Attester som Erstatning for de danske; men til at gjøre saadant i dette og lignende Tilfælde ansaa den det ikke fornødent at bemyndiges ved en Fundatsforandring. En saadan vilde derimod behøves, hvis der i et videre Omfang skulle kunne gives Kommunitetsalumner Frihed til at studere ved andre nordiske Universiteter; men dette kunde Komiteen ikke anbefale. Det maatte nemlig vel erindres, at Kommunitet og Regens vare indstiftede ikke for at Nydere kunde hengive sig til frie videnskabelige Arbejder, men for at fremhjelpe dem til at bestaa en Embedsexamen her ved Universitetet og derved sætte dem i Stand til at udfylde en Livsgjerning, som forudsætter akademisk Dannelse, og forsyne Staten med det fornødne Antal kvalificerede Embedskandidater. Derfor var Bestaaelse af en Embedsexamen ved Universitetet det Maal, hvortil Kommunitet og Regens ligesom andre tilsvarende Stipendier her ved Universitetet vare bestemte at fremhjelpe Studenterne, og dette Maal vilde

formentlig lettest og hurtigst naaes, naar vedkommende Student hørte Forelæsninger og nød anden akademisk Vejledning her ved Universitetet, da dettes hele Undervisningsplan jo var indrettet med dette Maal for Øje; et Embedsstudium med samme Formaal ved et andet nordisk Universitet vilde praktisk set vanskelig kunne tænkes. At give Studerende, der vare kvalificerede til at nyde Stipendier her ved Universitetet, en almindelig Adgang til at nyde dem ogsaa ved andre nordiske Universiteter, mente Komiteen derfor, at der ikke burde kunne være Tale om, ligesom den ogsaa troede, at de Studerende selv ikke i nogen nævneværdig Grad vilde gjøre Brug af denne eventuelle Tilladelse. Bestaaelsen af Embedsexamen krævede saa lang Tid og lagde i den Grad Beslag paa de Studerendes Arbejdskraft, at de, indtil dette Maal var naaet, vanskelig tænkte paa at drage bort til noget andet Universitet. Skulde dette kunne ske, vilde det vel især være, fordi der fandtes en eller anden Celebritet ved et af de andre nordiske Universiteter, hos hvem Vedkommende ønskede at gennemgaa et specielt Kursus i et eller andet Fag for sin yderligere videnskabelige Uddannelses Skyld. Men saa var dertil ikke at sige andet, end at der jo efter Omstændighederne, for saa vidt tilstrækkelige Grunde dertil maatte foreligge, kunde gives ham en speciel Dispensation i Lighed med den, der var blevet indrømmet Studerende, som droge med ud paa Grønlands-Expeditioner og lignende, uden at man til dette Øjemed behøvede at foretage en almindelig Fundatsforandring. Og dertil kom, at den Slags Specialstudier formentlig tilsigtede den videregaaende videnskabelige Uddannelse, som ligger udenfor Embedsstudiets Ramme, og derfor passende kunde udsættes, indtil Embedsexamen var absolveret.

Komiteens Mening kunde derfor i Korthed resumeres derhen, at alle Stipendier burde forbeholdes dem, der studerede her ved Universitetet, saaledes at Undtagelse fra denne Regel kun gjøres i Kraft af specielle Dispensationer, meddelte i Henhold til en specialis causæ cognitio. Derimod kom det fremhævede Synspunkt om Øjemedet med Stipendiernes Nydelse ikke til Anvendelse i Henseende til alle saadanne Stipendier, som ere tillagte Kandidater og Viderekomne til fortsat yderligere videnskabelig Uddannelse. Her førtes jo ingen Kontrol med Studierne gennem Beviser for at have hørt Forelæsninger. Det var Vedkommendes mere selvstændige videnskabelige Arbejde, som i saa Henseende kom i Betragtning; og det saas da ikke, at der skulde være noget til Hinder for, at Kandidaten lige saa vel søgte til andre nordiske Universiteter, for saa vidt de frembød gunstige Betingelser for, at hans videnskabelige Udvikling dér kunde trives, som at han dyrkede Videnskaben her ved Universitetet. Hvorfor skulde f. Ex. en Anatom ikke kunne søge til Lunds Universitet? Ganske vist kunde man sige, at dette Synspunkt kunde føre til at gjøre alle Stipendier til frie Stipendier, som man kunde nyde baade herhjemme og i Udlandet. Men dertil var at svare, at denne Konsekvens ikke behøvede at drages, naar man gik ud fra Tanken om et skandinavisk Fællesskab, i Kraft af hvilket Norge og Sverrig staa som stammeberettigede Lande, der ikke kunne sammenstilles med Udlandet. Derfor vilde det vistnok være forsvarligt og ønskeligt for det nordiske akademiske Samarbejdets Skyld, at der erhver-

vedes Ministeriets Resolution for, at Stipendier for Kandidater og Viderekomne ved Københavns Universitet, som ikke ere Rejsestipendier, ikke blot kunne nydes af saadanne, som studere ved Universitetet, men at der ogsaa efter derom indgiven Ansøgning af Konsistorium kan gives Tilladelse til, at de nydes under et Studieophold ved et norsk eller svensk Universitet. Om Tilladelsen ogsaa burde udstrækkes til Helsingfors Universitet, var jo et Spørgsmaal, som paa Grund af, at dette Universitet for en væsentlig Del er finsk, fortjente særskilt Overvejelse.

Da den foreslaaede Foranstaltning formentlig var forsvarlig i og for sig, var der vel ingen Grund til at betinge den af Gjensidighed.

Det lægevidenskabelige Fakultet udtalte i Skrivelse af 15de December 1899 med Hensyn til Punkt 2, at det kunde tiltræde det fremsatte Forslag.

Den akademiske Lærerforsamling, paa hvis Møde den 14de s. M. Sagen var til Forhandling, sluttede sig til de under Punkt 1, 2 og 4 fremsatte Forslag; men udtalte sine Betæneligheder om det under Punkt 3 fremsatte Forslag om Tilladelse for Studerende fra andre nordiske Universiteter til at deltage i den akademiske Prisæskning.

Ved Cirkulære af 19de Januar 1900 til Fakulteterne, meddelte *Konsistorium*, at det, »for at Forelæsningsfortegnelserne kunne foreligge før Universitetets Ferier, har vedtaget, at Anmeldelser om Forelæsninger og Øvelser til Forelæsningsfortegnelsen for Fremtiden ville være at indsende til Fakulteternes Dekaner for Efteraarshalvaarets Vedkommende inden 15de Maj og for Foraarshalvaarets Vedkommende inden 1ste December, og at der bag i Forelæsningsfortegnelsen gives en summarisk Fortegnelse i Bogstavfølge over Professorer og Docenter med tilføjet Bolig og Taletid for Studerende«.

Under 7de Marts 1900 indsendte *Konsistorium* derefter følgende Indstilling til Kirke- og Undervisningsministeriet.

Som det vilde være Ministeriet bekendt, havde der i senere Aar vist sig en levende Stemning for at fremme et nøjere Samarbejde mellem de nordiske Universiteter, i hvilket Øjemed der havde været afholdt nordiske akademiske Møder, nemlig i Christiania 1896 og i Gøteborg 1899; i begge havde Udsendinge fra Københavns Universitet og Studenterstand deltaget.

Denne Bevægelse havde paa flere Maader sat praktisk Frugt, og der arbejdedes hen imod en stadig stærkere Tilnærmelse mellem Universiteterne, hvad der havde vist sig i, at Universitetslærerne jævnlig bleve indbudte til at holde Forelæsningsrækker ved de andre Højskoler og idelig raadspurgtes ved Bedømmelsen af Ansøgere om Lærerpladser, ligesom man ved stiftede Stipendier havde søgt at fremme de Studerendes Besøg ved andre nordiske Universiteter. Herom skulde henvises til de Meddelelser, der vare givne paa de nævnte Møder, særlig paa Mødet i Gøteborg, om hvilket trykt Beretning nylig var modtaget.

Ved dette Møde vedtoges en Række Resolutioner om de Veje, ad hvilke man ønskede en Tilnærmelse mellem Universiteterne fremmet, og det københavnske Universitet havde da ogsaa vedtaget forskellige Bestemmelser i Overensstemmelse med de saaledes yttrede Ønsker.

Blandt de paa Mødet vedtagne Beslutninger tog tvende nærmest Sigte

paa at lette Adgangen for Studerende til et Studieophold ved et andet nordisk Universitet (se Berättelse S. 50), og den danske Afdeling af Komiteen for Samarbejde mellem Nordens Universiteter havde i Henhold hertil henvendt sig til Konsistorium med Anmodning om, at det vilde søge at faa følgende tvende Forhold gennemførte.

I. Det burde formentlig tillades Studerende, hvem Universitetstipendier vare tildelte, at oppebære disse, uanset at de i nogen Tid forlagde Studiet til et andet nordisk Universitet; dog maatte Forudsætningen være, at Legatbestyrelsen i Forvejen blev underrettet om den Studerendes Rejse, og at han tilvejebragte Attestation om sine fortsatte Studier fra det fremmede Universitets Lærere.

Konsistorium besluttede at indhente Stipendiebestyrelsens Udtalelse om denne Sag, og denne havde, som det vilde ses af den vedlagte Skrivelse, svaret, at ligesom den hidtil undtagelsesvis havde tilladt Studerende at opholde sig ved et andet Universitet, saaledes vilde den fremdeles anse sig berettiget til i det enkelte Tilfælde at meddele en saadan Tilladelse, hvorimod den ikke fandt Grund til, at der søgtes nogen Forandring i de fundatsmæssige Bestemmelser herom. Derimod havde den ment, at der vilde være Grund til at tillade, at alle Stipendier for Kandidater og Viderekomne til fortsat videnskabelig Uddannelse maatte kunne benyttes til et Studieophold ved de andre nordiske Universiteter. I et saadant Tilfælde førtes ingen Kontrol med Studiet fra Universitetets Side, og det maatte være vedkommende Kandidats egen Sag ved den opnaaede videnskabelige Uddannelse eller ved Arbejder at godtgjøre, at han havde fortsat sine Studier paa rette Maade.

Konsistorium tiltraadte Stipendiebestyrelsens Udtalelse og maatte formentlig, at der næppe i Fundatserne for saadanne Legater (til Ex. Gundelach-Møllers, Høms, Steenbuchs) fandtes Udtalelser herimod, medens der paa den anden Side for flere Legaters Vedkommende nævntes, at de mulig anvendes ved Studieophold paa et fremmed Sted (Brochmands, Buchwalds, Hurtigkarls Kandidatlegat). Størst Betydning vilde det faa med Hensyn til vort vigtigste og mest frugtbringende Kandidatstipendium, det Smithske. Vel kunde det ikke opfattes som et Rejsestipendium (jfr. Samling af de for Universitetets Legater gjældende Bestemmelser S. 545), men dog havde man hidtil regelmæssig tilladt Legatnyderen at opholde sig 3—4 Maaneder i Udlandet; desuden var der jo i dette Tilfælde kun Tale om et fast Studieophold ved et andet nordisk Universitet. Der kunde heller ikke være Tvivl om, at det Smithske Legat netop paa denne Maade vilde udmærket kunne virke i det Øjemed, som Fundatsen havde tilsigtet: at uddanne yngre Videnskabsmænd til deres Gjerning. De samme Betragtninger gjorde sig gjældende overfor Kommunitetsstipendiet paa 1000 Kr. for Kandidater og Viderekomne, der virkede i samme Øjemed som det Smithske Stipendium.

Medens det nu ikke var Hensigten iøvrigt at gjøre nogen Forandring i det bestaaende Forhold for saa vidt angik Nydelse i Udlandet af de nævnte Stipendier, maatte man anse det for ønskeligt at kunne udtale det som en med Ministeriets Billigelse opstillet almindelig Regel, at Stipendier,

der tildeles Kandidater og Viderekomne og som ikke ere Rejsestipendier, med Konsistoriums Tilladelse kunne nydes af disse under et Studieophold ved et Universitet eller en akademisk Højskole i Norge og Sverrig.

II. Komité-Afdelingen bragte endvidere i Forslag, at Studerende, af hvem det fordres, at de, forinden de indstille sig til Embedsexamen, skulle have gennemgaaet et bestemt Kursus, uden at der heri forlanges nogen Prøve (til Ex. for Medicinere i Dermatologi, Sindssyge, Ophthalmologi), kunne gennemgaa saadanne ved en fremmed Højskole, forudsat at der her holdtes et fuldt ud tilsvarende Kursus. For den Studerende, som af andre Grunde opholdt sig ved et fremmed Universitet, vilde det sikkert kunne blive til megen Lettelse, at han da kunde opfylde sin Studiepligt i denne Henseende.

Da dette Punkt nærmest vilde vedrøre det lægevidenskabelige Fakultet, havde Konsistorium udbedt sig dette Fakultets Erklæring herover, og da denne gik ud paa, at Forslaget tiltraadtes, vilde Konsistorium ganske kunne slutte sig hertil. Det skulde derfor anmode om, at der maatte udvirkes en kgl. Resolution, hvorved denne Ordning tillodes.

Konsistorium skulde til Slutning udtale, hvor meget det vilde sætte Pris paa, at Ministeriet vilde udvirke, at de saaledes fremsatte Forslag maatte blive gennemførte. Selv om ingen af dem vilde faa betydelig praktisk Virkning, forment man, at de ikke blot vare fuldt forsvarlige og vilde stifte Nytte, de vilde tillige lægge det københavnske Universitets Ønske for Dagen om at gøre Skridt frem ad den Vej, som der havde vist sig almindelig Stemning for at følge ikke blot hos vort Universitets Lærere og Studerende, men hos den akademiske Stand i Broderrigerne.

Exemplarer af Beretningerne om Møderne i Christiania og Gøteborg vedlagdes.

Ved Skrivelse af 31te Maj 1900 meddelte Kirke- og Undervisningsministeriet Konsistorium, at det, ved kgl. Resolution af 30te s. M. var blevet fastsat, »at det tillades de Studerende ved Universitetet, der, forinden de indstille sig til Embedsexamen, skulle have gennemgaaet et bestemt Kursus, uden at der i vedkommende Fag forlanges nogen Prøve, at gennemgaa saadanne ved en anden nordisk Højskole, forudsat at det dér afholdte Kursus efter vedkommende Fakultets Skjøn fuldt ud svarer til det her i Landet stedfindende Kursus.« I Forbindelse hermed meddelte Ministeriet Tilladelse til, »at de Stipendier, der tildeles Kandidater eller Viderekomne og som ikke ere Rejsestipendier, med Konsistoriums Tilladelse i de enkelte Tilfælde kunne nydes under et Studieophold ved et Universitet eller en akademisk Højskole i Norge og Sverrig.«

4. Forhøjelse af Kontoerne til Professorernes Fritryk og til Udgifter ved Konsistorium m. m.

I Skrivelse af 13de Juli 1899 til Kirke- og Undervisningsministeriet om Forhøjelse af det paa Universitetets Udgiftspost 5. b., *Professorernes Fritryk*, bevilgede Beløb, bemærkede Konsistorium, at Kontoen, — efter at den tidligere havde været bevilget med et bestemt Beløb, saaledes at det Bidrag, der kunde tilstaa Forfatterne, blev afhængig af, hvor mange Ark

de forskellige Skrifter, der ønskedes udgivne i det paagjældende Aar, udgjorde, — blev Kontoen første Gang i Universitetets Budget for 1887—88, jfr. Rigsdagstidende 1886—87 Tillæg A. Sp. 763—64, optaget med et under Forudsætning af et Gjennemsnitsantal af 100 Ark aarlig, anslaaet Beløb af 2500 Kr. Det Beløb af 25 Kr. pr. Ark, der herefter var tilstaaet til Udgivelse af Professorernes Skrifter, havde efter de stedse voxende Trykningspriser, og særlig efter den sidste Forhøjelse paa Trykningsarbejde, vist sig utilstrækkeligt til Afholdelsen af Trykningsudgifterne, og da navnlig hvor der var Tale om Skrifter med vanskeligere Sats. Konsistorium ansøgte derfor om, at det paa fornævnte Konto anslaaede Beløb maatte blive søgt bevilget uden den nævnte Forudsætning, hvilket vilde betyde, at det tillodes Konsistorium at forhøje Bidraget pr. Ark i Overensstemmelse med de nuværende Trykningspriser, særlig for Skrifter, hvis Udbredelse kun kunde paaregnes at blive ringe, med indtil 40 Kr. pr. Ark. Paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 blev der stillet Forslag om, at Kontoen i Overensstemmelse hermed foresloges bevilget uden den nævnte Forudsætning, dog saaledes, at Maximumsbidraget sattes til 30 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1095—96. Forslaget blev vedtaget af Rigsdagen.

— Under 13de Juni 1899 indsendte Konsistorium til Ministeriet et Andragende om Forhøjelse af det paa Universitetets Udgiftspost 5. a., *Udgifter ved Konsistorium*, bevilgede Beløb. Konsistorium bemærkede, at den paa Kontoen bevilgede Sum af 3800 Kr. var forblevet uforandret siden Finansloven for 1884—85, jfr. Rigsdagstidende 1883—84 Tillæg A. Sp. 673—74, da den blev forhøjet, for at Afhandlingerne i Festprogrammerne kunde udvides fra 8 til 12 Ark. Paa Grund af de stigende Udgifter til Skrivematerialier og Bogbinderarbejde samt ved Universitetets 2de aarlige Fester og navnlig ved Forhøjelse af Trykningsudgifterne havde det i de senere Aar vist sig mere og mere vanskeligt at afholde Udgifterne paa denne Konto, hvorfor der ogsaa oftere enten havde fundet Overskridelser Sted paa den, senest ifølge Tillægsbevilling for Finansaaret 1898—99 med 495 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1898—99 Tillæg B. Sp. 1873—76 og 1947—48, eller Udgifter havde maattet overføres paa Universitetets ekstraordinære Udgifters Konto. Ved den nu stedfundne betydelige Forhøjelse af alle Trykningsomkostninger vilde det bevilgede Beløb vise sig aldeles utilstrækkeligt, saaledes at der næppe kunde paaregnes en mindre Forhøjelse end 600 Kr. Paa Finanslovsforslaget for 1900—1901 blev der stillet Forslag om, at fornævnte Kontos Beløb forhøjedes fra 3800 Kr. til 4400 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1899—1900 Tillæg A. Sp. 1095—96; Forhøjelsen blev vedtaget af Rigsdagen og optaget paa Finansloven for 1900—1901.

En yderligere Forhøjelse af det paa fornævnte Konto bevilgede Beløb med 800 Kr. blev i Skrivelse af 16de Juli 1900 til Ministeriet foreslaaet af Konsistorium, der bemærkede, at det stigende Antal af Professorer og Docenter, der i Aaret 1885 udgjorde 69 og nu var voxet til 83, havde bevirket, at Udsendelsen af Festskrifter, Disputatser, Meddelelser om Fakultetsmøder, Lærermøder, Examiners m. m. var tiltaget meget betydeligt og yderligere var blevet besværliggjort ved Hovedstadens stedse voxende Udvidelse. Professorers og Docenters Bopæle laa saa langt borte fra Universitetet, at Forsendelser og Meddelelser ikke længere vilde kunne ske til dem

ved Bud, men at der, for at en rettidig og nogenlunde ensartet Forsendelse kunde finde Sted, i stor Udstrækning maatte benyttes Postvæsenets Hjælp. Der savnedes den fornødne manuelle Hjælp til Konvoluttering og Indpakning, som viste sig ikke at kunne besørges af de nuværende Arbejds kræfter, og der medgik til Portoudgifter et ikke ubetydeligt Beløb, navnlig til Forsendelse af Doktordisputatser, hvoraf der for de i det sidste akademiske Aar fra 1ste September 1899 afholdte 21 Disputatser var afgivet ca. 7150 Explr. til Besørgelse. Desuden var der aarlig at uddele ca. 2000 Festprogrammer. Endvidere viste det sig mere og mere nødvendigt, at der havdes et Beløb til Raadighed til Afskrivningsarbejde, og i travle Tider, hvor store Sager krævede en hurtig Expedition, eller hvor Skrivelser skulde udfærdiges i mange Exemplarer, savnedes der nu i højeste Grad manuel Assistance til dets Udførelse. Efter at Universitetet i saa mange Retninger havde udvidet sin Virksomhed, blandt andet ved Forøgelse og Udvidelse af de under det hørende Institutioner og Laboratorier, var de administrative Sagers Tal voxet, og Forretningerne i Konsistoriums Kontor, der alene bleve besørgede af en Fuldmægtig, vare i de senere Aar tiltagne betydeligt. Dertil kom, at Arbejdet i dette Kontor særlig var blevet forøget ved Kontorets Flytning, idet dette, medens det havde Lokale paa Kvisten over Konsistoriums Forsamlingssal, saa godt som slet ikke blev besøgt, nu, siden det i 1892 blev flyttet over i Stueetagen i Kommunitetsbygningen mod Nørregade, i stedse tiltagende Grad besøgt af Professorer, Studerende og andre, der søgte Oplysninger af forskellig Art. Kontoret var derved foruden at være Expeditionskontor for Konsistoriums Sager tillige i høj Grad blevet et Oplysningskontor, hvilket tidligere havde været savnet, men som nu viste sig at være til stor Nytte. Dette havde medført, at der medgik betydelig Tid i sidstnævnte Ojemed, og der havdes derfor nødvendigvis Brug for manuel Assistance til Afskrivningsarbejde. Da Hjælpen, som behøvedes dertil, var meget forskjellig i Aarets Løb, ønskede Konsistorium dog ikke nogen fast Hjælp, men derimod et Beløb til Raadighed til at kunne lade dette Afskrivningsarbejde ligesom de tidligere nævnte Arbejder udføre. Efter de gjorte Beregninger maatte der anslaaes et Beløb af 400—500 Kr. til Udgifter til Porto, Indpakning, Konvolutter og den dertil fornødne Assistance ved Afsendelse samt et Beløb af ca. 400 Kr. til Hjælp til Afskrivningsarbejde eller ialt et Beløb af 800 Kr. Paa Finanslovforslaget for 1901—1902 blev der stillet Forslag om, at fornævnte Kontos Beløb forhøjedes fra 4400 Kr. med 800 Kr. til 5200 Kr., jfr. Rigsdagstidende 1900—1901 Tillæg A. Sp. 1145—46. Forslaget blev vedtaget ved Finanslovforslagets 2den Behandling i Folkethinget.

— Ved Cirkulære af 18de November 1899 til Fakulteterne meddelte Konsistorium, at det, for at Rengjøringen kunde blive forsvarligt udført i og Istandsættelser foretagne af Lokalerne i Universitetets Bygninger, havde vedtaget, »at disse Lokaler i Universitetets forskjellige Ferier ikke maa benyttes til Afholdelse af Forelæsninger, Examinering, saavel skriftlige som mundtlige, eller til Møder, dog saaledes, at det i Kommunitetsbygningen værende Udvalgsværelse staaer til Afbenyttelse til Møder i de to sidste Dage af Universitetets Juleferie.« Konsistorium meddelte derhos det filosofiske Fakultet, at der, da denne Ordning ikke vilde kunne iværksættes

med Hensyn til de under Fakultetet hørende Examinere i Vinteren 1899—1900, intet var til Hinder for, at den skriftlige Del af Skoleembedsexamen holdtes i Universitetets Juleferie, dog i Annexbygningen mod St. Pederstræde, da der i Ferien skulde opsættes Stilladser i Universitetsbygningen i Anledning af Restaureringen af Dekorationen i Universitetets Forsal og Korridorer.

— Angaaende Udgivelsen af *Forelæsningsfortegnelsen* for det følgende Halvaar inden de forud derfor gaaende Feriers Begyndelse jfr. foran S. 346.

5. Akademisk Disciplin.

I de sidste Aar har Konsistorium ifølge Anmodning erholdt fra Københavns Politi Udskrift af Sager, som ved Københavns Kriminal- og Politiret have været anlagte mod Studenter. I Almindelighed have disse Sager angaaet Forseelser mod den offentlige Orden paa Gaden, og der er, for saa vidt de vedkommende Studenter oppebar Kommunitetsstipendiet eller Legater eller havde Bolig paa Kollegierne, blevet tildelt disse Studenter en Irettesættelse. I det foreliggende Aar har der dog ikke været Anledning til at tildele nogen saadan.

II. Det akademiske Lærersamfund samt Censorerne ved Universitetets Examina.

1. Andragender fra fhv. Sognepræst O. Jensen og Pastor N. Dalhoff om Tilladelse til at holde Forelæsninger under Pastorseminariet.

I Skrivelse af 5te August 1899 udbad Kirke- og Undervisningsministeriet sig Konsistoriums Erklæring over et fra fhv. Sognepræst *O. Jensen* indgivet Andragende, hvori han ansøgte om Tilladelse til i Efteraarshalvaaret 1899 at holde Forelæsninger paa Universitetet over den kristne Prædikens Historie fra forskellige Bekjendelser, Tider og Folk for de theologiske Kandidater i Pastorseminariet.

Konsistorium indsendte under 15de September s. A. til Ministeriet en Erklæring af 8de s. M. fra det theologiske Fakultet, hvori dette udtalte, at da Ansøgeren ikke havde bevist, at han var i Besiddelse af særlige Forudsætninger for dette Æmnes videnskabelige Behandling, kunde Fakultetet ikke anbefale, at der for hans Vedkommende gjordes Undtagelse fra de almindelige Regler om Betingelserne for Adgang til Universitetets Lærerstole. Konsistorium sluttede sig til Fakultetets Udtalelser.

— I Anledning af et fra Ministeriet under 26de Juni 1900 modtaget Andragende, hvori Præst ved Diakonissestiftelsen N. Dalhoff anholdt om Tilladelse til at fortsætte sine Forelæsninger paa Universitetet over Diakonik i det tilstundende og følgende Semestre, jfr. Univ. Aarb. f. 1896—97 S. 336—37, indsendte Konsistorium under 2den Juli s. A. en Erklæring af 28de Juni s. A. fra det theologiske Fakultet, hvori dette, under Henvi- sning til sin tidligere, i Aaret 1897 afgivne Erklæring, jfr. Univ. Aarb. f. 1896—97 S. 336, foreslog, at den begjærede Tilladelse gaves under de samme Betingelser for de 2 følgende Semestre. Konsistorium indstillede, at det til-